1 _

History - IV

T.Y.B.A. History

SEMESTER -V

Core Course IV- History of Medieval India (1000 CE-1526CE)

Objectives:

1. To acquaint the students with the history of early Medieval India that laid the foundation of the Sultanate in India.
2. To study the contribution of Vijayanagar and Bahamani kingdoms to Medieval Indian History.
3. To examine the administrative, socio-economic and cultural aspects of Medieval India.

Module I: Foundation, Expansion and Decline of Delhi Sultanate

(a) Socio-economic and political conditions on the eve of the Turkish Invasion
(b) Rise and Decline of Slave dynasty, Khilji Dynasty
(c) Tughlaq, Sayyid and Lodi Dynasty

Module II: Administrative Structure of the Sultanate

(a) Central Administration and Iqta system
(b) Administrative and Military Reforms of Ala-ud-din Khilji
(c) Reforms of Firozshah Tughlaq and Mohammed bin Tughlaq

Module III: Emergence of Vijaynagar and Bahamani Kingdoms

(a) Rise, Growth and Decline of Vijaynagar and Bahamani Kingdoms
(b) Administration, Socio-Economic and Cultural conditions of Vijayanagar Empire
(c) Administration, Socio-Economic and Cultural conditions of Bahamani Kingdom

Module IV: Society, Economy, Religion and Culture of Delhi Sultanate

(a) Socio-economic and religious life
(b) Education and Literature
(c) Art and Architecture

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College Tal. Vasai Dist Palghar

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

References:

Banerjee A. C. *New History of Medieval India*, S. Chand & Company, New Delhi, 1990.
Bhattacharya N. N., *Medieval Bhakti Movement in India*, South Asia Books, Columbai, 1990.
Burton Stein, *New Cambridge History of India: Vijayanagara*, Cambridge University Press,New Delhi, 1993.
Burton, Stein: *Peasant State and Society in Medieval South India*; Oxford Paperback, New Delhi 1980.
Chitanis K. N., *Socio-Economic History of Medieval India*, Atlantic Publishers & Distributors, New Delhi 1990.
Iswari Prasad, *History of Medieval India*, The Indian Press Ltd, Allahabad, 1952.
Lane Pool, Stanley, *Life and Culture in Medieval India*, Kamal Prakashan, Indore, 1978.
Mahajan V.D., *History of Medieval India*, S. Chand & Company, New Delhi, 1992.
Mahalingam T. V., *Administration and Social Life under Vijaynagar*; University of Madras, 1975.
Pande A. B., *Society and Government in Medieval India*, Central Book Depot, Allahabad, 1965.
Pande, Susmita, Birth of Bhakti in Indian Religion and Art, Books & Books, New Delhi, 1982.
Qureshi I. H., *the Administration of Sultanate of Delhi*, (IInd ed.), The Hague,Karachi, 1958.
Ranade A. K., *Socio-Economic Life of Maharashtra between 1100-1600 A.D.*, Serials Publication, New Delhi, 2009.
Rizvi S.A.A., *A History of Sufism in India*, Vol. I., Munshiram Manoharlal, New Delhi,1978.
Shrivastava A.L., *The Sultanate of Delhi (711 A.D – 1526)*, 5th ed, Shiv Lal Agrawala, Agra, 1966.
Shrivastava M.P., *Society and Culture in Medieval India (1206 A.D. 17007 A. D.*, Chugh Publishers, Allahabad, 1975.
Singh Upinder, *A History of Ancient and Early Medieval India*: From the Stone Age to the 12 th Century, Pearson Longman, New Delhi, 2009.
Sreenivasa Murty H.V., Ramkrishna R. *History of Karnataka*, S. Chand & Company, New Delhi, 1992.

Marathi Books

Acharya Dhananjay, *Madhyakalin Bharat (1000-1707)* Shri Sainath Prakashan, Nagpur, 2008.
Chaubal J.S., *Ase Hote Mughal*, Maharashtra Rajya Sahity Sanskruti Mandal Mumbai, 1992.
Kathare Anil, *Madhyayugin Bharat*-1000 -1707, Prashant Publication, Jalgaon, 2013.
Kolarkar S.G., *Madhyakalin Bharat (2106-1707)*, Mangesh Prakashan, Nagpur, 1992.
Mate M. S. *Madhyayugin Maharashtra- Samajik Aani Sanskritik Jivan(1300-1650)*, Maharashtra Rajya Sahitya Aani Sanskriti Mandal, Mumbai, 2002.
Sakshena B.P., *Dilli va Shahajahancha Itihas* (Kunde B.G. Bhashantarit),1989.
Sardesai G. S., *Marathi Riyasat*, Popular Prakashan, Mumbai, 2012.

T.Y.B.A. History

SEMESTER -VI

Core Course: IV- History of Medieval India (1526 CE-1707CE)

Objectives:

1. To acquaint the students with the history of India since the emergence of the Mughal rule.
2. To understand administration of the Mughal Empire.
3. To study the rise of the Maratha Power.

Module I: Foundation, Expansion and Decline of the Mughal Rule

(a) India on the eve of Mughal Rule; Invasion of Babur
(b) Humayun, Shershah and Akbar
(c) Jahangir, Shahjahan and Aurangzeb

Module II: Administrative Structure of the Mughals

(a) Central and Provincial Administration
(b) Mansabdari System
(c) Revenue and Judicial system

Module III: Rise of the Maratha Power

(a) Shivaji and Foundation of Swarajya
(b) Administration of Shivaji
(c) Sambhaji, Rajaram and Tarabai

Module IV: Society and Economy, Religion and Culture of the Mughal Rule

(a) Society and Economy
(b) Religion, Education and Literature
(c) Art and Architecture

Lalita

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College
Tal. Vasai, Dist Palghar

History - VI

T.Y.B.A. History

SEMESTER -V

Core Course VI A – Introduction to Archaeology

Objectives:

1. To understand the basic facets of Archaeology.
2. To evaluate the importance of Epigraphy.
3. To study the importance of Numismatics as an important source of history.

Module I: Aims and Methods of Archaeology

(a) Definition, Aims and Development of Archaeology in India
(b) Archaeology and History; Archaeology and Other Sciences
(c) Field Archaeology: Methods of Exploration, Excavation and Dating Antiquities; Significance of Archaeology

Module II: Pre-Historic, Proto-Historic and Early Historical Periods

(a) Palaeolithic and Mesolithic Periods
(b) Neolithic and Chalcolithic Periods
(c) Megalithic and Early Historical Periods

Module III: Epigraphy

(a) Definition and History of Indian Epigraphy
(b) Types of Inscriptions and their significance
(c) Evolution of Brahmi and Kharosthi Scripts; Edicts of Ashoka

Module IV: Numismatics

(a) Definition and History of Indian Numismatics
(b) Ancient Indian Coinage: Punch-Marked, Satavahana, Western Kshatrapas, Kushana and Gupta Coins
(c) Contribution of Numismatics to Indian History

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College * Tal. Vasai, Dist Palghar *

Lalita

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

T.Y.B.A. History

SEMESTER -VI

Elective Course VI A - Introduction to Museology and Archival Science

Objectives:

1. To inform the students about the role of Museums in the preservation of Heritage.
2. To understand the importance of Archival Science in the study of History.
3. To encourage students to pursue careers in various Museums and Archives in India and abroad.

Module I: Museology

(a) Definition of Museology, Museum Movement in India
(b) Role of the Curator
(c) Types of Museums

Module II: Museums

(a) Methods of Collection and Conservation of Objects in Museums
(b) Preservation Techniques and Types of Exhibitions
(c) Changing Role of Museums: In-house and Out-reach activities of Museums

Module III: Archival Science

(a) Meaning, Scope, Objectives and Classes of Archives
(b) Importance of Archives: Value of Records as Sources of History
(c) Classification of Records

Module IV: Management of Archives

(a) Appraisal and Retention of Records
(b) Conservation and Preservation of Records
(c) Digital Archives

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

References:

Allachin, F.R. and Norman K.R., *Guide to the Ashokan Inscriptions*, South Asian Studies, Vol-I: 1985.

Altekar A. S, *Coinage of the Gupta Empire*, Numismatic Society of India, Varanasi, 1957.

Altekar A.S., *Catalogue of Coins of the Gupta Empire*, Varanasi, Numismatic Society of India, 1937.

Bhattacharya D K, *An outline of Indian Prehistory*, Palaka Prakashan, New Delhi, 1991.

Burgess Jas Report on the Buddhist Cave Temples and their Inscriptions, *Archaeological Survey of Western India*, (Vol-IV), London, 1883.

Chakrabarti, Dilip K, India - *An Archaeological History: Paleolithic Beginnings to Early History Foundation*, Oxford University Press, 2010 (Fourth Edition)

Chakraborti Haripada, *Early Brahmi Records in India*, Sanskrit Pustak Bhandar, Calcutta, 1974.

Chakraborty, S K, *A Study of Ancient Indian Numismatics*, Mymensingh, 1931.

Cumming John (Ed), *Revealing India's Past, The India Society*, London, 1939.

Cunningham Alexander, *Inscriptions of Ashoka*, Corpus Inscriptinum Indicarum, Vol-I, 1877.

Dani, A. H, *Indian Paleography*, Munshiram Manoharlal, New Delhi, 1986.

Datta, Mala, *A Study of the Satavahana Coinage*, Harman Publishing House, Delhi, 1990.

Dhavalikar M K, *First Farmers of the Deccan*, Ravish Publishers, Pune, 1990.

Dhavalikar, M K, *Indian Proto History*, Books and Books, New Delhi, 1997.

Dhavalikar, M K, *Aryans Myth and Archaeology*, Munshiram Manoharlal 2007.

Drewett Peter, *Field Archaeology: An Introduction*, UCL Press, London, 1999.

Gai G S, *Introduction to Indian Epigraphy*, Central Institute of Indian Languages, Mysore, 1986.

Gardener P, *The Coinage of the Greek and Scythic Kings of Bactria and India in British Museum*, 1986.

Ghosh A (Ed), *Archaeological Remains, Monuments and Museums*, Govt of India, New Delhi, 1964.

Gokhale Shobhana, *Kanheri Inscriptions,* Deccan College Post Graduate and Research Institute, Pune, 1991.

Goyal S R, *Indigenous Coins of Early India*, Kusumanjali Prakashan, Jodhpur, 1994.

Gupta P L and Sarojini Kulashreshtha, *Kushana Coins and History*, DK Publishers, New Delhi, 1993.

Gupta, S P and Ramchandran, K S, *The origin of Brahmi Script*, DK Publications, Delhi, 1979.

Handa Devendra, *Tribal Coins of Ancient India*, Aryan Books International, New Delhi, 1997.

Jain V K, *Prehistory and Protohistory of India: An Appraisal - Palaeolithic, Non-Harappan, Chalcolithic Cultures*, D.K. Printworld, Delhi, 2006.

Jha, Amiteshwar and Dilip Rajgor, *Studies in the Coinage of Western Kshatrapas*, Indian Institute of Research in Numismatic Studies, Anjaneri, 1994.

Konow Sten, *Kharoshthi Inscriptions*, Corpus Inscriptinum Indicarum, vol-II-I, (Reprint) 1991.

Lahiri Nayanjyot, *Ashoka in Ancient India*, Harvard University Press, 2015.

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College Tal. Vasai, Dist Palghar

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

History - V

T.Y.B.A. History

SEMESTER -V

Core Course V- History of Modern Maharashtra (1818 CE-1960 CE)

Objectives:

1. To acquaint students with regional history.
2. To understand political and socio-economic developments during the 19th and 20th centuries.
3. To create understanding of the movement that led to the formation of Maharashtra.

Module I: Beginning of the British Rule

(a) Socio-Economic conditions of Maharashtra in 19th Century
(b) Administration and Judiciary
(c) Tribal and Peasant Uprisings

Module II: Socio- Economic Awakening

(a) Mahatma Jotirao Phule - Satya Shodhak Samaj and Universal Humanism
(b) Prarthana Samaj
(c) Contribution of thinkers of Maharashtra to Economic Nationalism

Module III: Political Developments in Maharashtra (1885-1960)

(a) Moderates, Extremists and Revolutionaries in Maharashtra
(b) Response to Gandhian Movements in Maharashtra
(c) Samyukta Maharashtra Movement

Module IV: Emergence of New Forces

(a) Contribution of Reformers in Education
(b) Contribution of Reformers towards Emancipation of Women
(c) Contribution of Reformers towards Upliftment of Depressed Classes: V. R. Shinde, Rajarshi Shahu Maharaj and Dr. B.R. Ambedkar

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College Tal. Vasai, Dist Palghar

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

T.Y.B.A. History

SEMESTER -VI

Core Course V – History of Contemporary India (1947 CE- 2000 CE)

Objectives:

1. To understand the process of making the Constitution and the Integration and Reorganization of Indian States.
2. To acquaint the students with the political developments in India after Independence.
3. To comprehend the socio-economic changes and progress in science and technology in India.

Module I: The Nehru Era (1947 CE – 1964 CE)

(a) Features of Indian Constitution
(b) Integration and Reorganization of Indian States
(c) Socio- Economic Reforms and Foreign Policy

Module II: Political, Social and Economic Developments (1964 CE – 1984 CE)

(a) Political Developments after Nehru Era; Green Revolution.
(b) Abolition of Privy Purses and Titles; Nationalization of Banks; The Emergency
(c) Janata Government; Return of Congress to power ; Foreign Policy

Module III: Political, Social and Economic Developments (1984 CE – 2000 CE)

(a) Political Developments
(b) Relations with Neighboring Countries
(c) Liberalization, Privatization and Globalization

Module IV: Emerging Trends

(a) Communalism and Separatist Movements
(b) Women Empowerment and Policy of Reservation
(c) Science, Technology and Education

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College Tal. Vasai, Dist Palghar

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

References:

Ambedkar B.R.,*State and Minorities*, Thakkar & Thakkar, Mumbai 1942.

Ambedkar B.R., *The Untouchables: Who Were they and Why they Became Untouchables*, Balrampur, (U.P), 1969, Refer to Govt. of Maharashtra Publication.

Ballhatchet Kenneth, *Social Policy and Social Change in Western India: 1817 – 1830*, Oxford University Press, London, 1961.

Banhatti Rajendra and Jogalekar G.N. (ed.) *A History of Modern Marathi Literature*,Vol. I and II, Maharashtra Sahitya Parishad, Pune 1998 (Vol.I) and 2004 (Vol.II).

Chaudhari K.K., *Maharashtra State Gazetteers, History of Mumbai*, Modern Period, Gazetteers Department, Government of Maharashtra, Mumbai, 1987.

Chaudhari, K.K, *Maharashtra and the Indian Freedom Struggle*, Govt. of Maharashtra, Bombay1985.

Choksy,R.D., *Economic Life in the Deccan,1888-1896*, Asia Publishing House, Bombay, 1965.

David M.D., *Bombay the City of Dreams (A History of the First city in India)* Himalaya Publishing House, Bombay, 1995.

Desai, *A. R. Social Background Of Indian Nationalism,* Popular Prakashan, bombay, 1959.

Deshpande A. M., *John Briggs In Maharashtra : 1817-1835*, District Administration under Early British Rule, Rawat Publishers, New Delhi, 1987.

Dobbin Christin, *Urban Leadership in Western India, Politics and Communities in Bombay,* 1840- 1885, Oxford University Press, London, 1972.

Dossal Marriam, *Imperial Designs and Indian Realities:The Planning of Bombay City – 1845-1875*,Oxford University Press.Bombay 1991.

Edwardes S.M., *Gazetteer of Mumbai City and Island-Vols. IIII*, The Times Press, Mumbai, 1990-1910.

Ganachari A. G., *Nationalism and Social Reform in a Colonial Situation*, Kalpaze, Publication, New Delhi, 2005.

Ghugare Shivprabha, *Renaissance in Western India: Karmveer V.R. Shinde,* Himalaya Publishing House, Bombay, 1983.

Grover Verinder (ed.), *Bhimrao Raoji Ambedkar, Deep and Deep Publications*, New Delhi, 1998.

Heimsath, Charles *Indian Nationalism and Hindu social reform*, Princeton University Press, 1964.

Johnson Gordon, *Provincial Politics and Indian Nationalism,* C.U.P. Cambridge-1973

Jones K. W., *Socio Religious Reform Movements in British India*, Orient Longman, New Delhi, 1989.

Keer Dhananjay, *Dr. Ambedkar : Life and Mission*, Popular Prakashan, Mumbai, 1954.

Keer Dhananjaya, *Mahatma Jotirao Phule: Father of our Social Revolution*, Popular

Khade V. K., *British Rule and Dr. B.R. Ambedkar: The Movement for the Upliftment of the Downtrodden*, Kaushalya Prakashan Aurangabad 2011.

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College ★ Tal. Vasai, Dist Palghar ★

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

Marathi 5

अभ्यासपत्रिका -५
भारतीय साहित्यविचार

सत्र – ५ वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने-६०

उद्दिष्टे (Objective)

१) भारतीय साहित्याचे स्वरूप आणि सिद्धांत समजावून देणे

२) साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य समजावून घेणे

३) साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन समजावून घेणे

घटक -१ भारतीय साहित्यशास्त्र: संकल्पना व सिद्धांत-(१)

१ अलंकारविचार,वक्रोक्तीविचार

२ रितीसिद्धांत, ध्वनिसिद्धांत

३ औचित्य विचार

घटक-२ भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्याचा आस्वाद.

१ भरताचा रससिद्धांत

रससिद्धांताचे भाष्यकार : १. भट्टलोल्लट

२. श्रीशंकुक

३. भट्टनायक

४. अभिनवगुप्त

घटक-३ भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य

१. शब्दशक्ती : अभिधा, लक्षणा व व्यंजना.

२. वृत्त, छंद,मुक्तछंद.

घटक – ४ भारतीय साहित्यशास्त्र : निर्मिती प्रकिया व प्रयोजन विचार

१. साहित्य निर्मिती मागील कारणे: प्रतिभा, व्युत्पत्ती व अभ्यास.

२. साहित्याची प्रयोजने : भरत ते अभिनवगुप्त

सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College, Tal. Vasai, Dist. Palghar

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

१) प्राचीन मराठी वाड्मयाच्या इतिहासाची माहिती होईल

२) प्राचीन मराठी वाड्मयाचे रचना प्रकार समजतील

३) मराठी भाषेबद्दल अभिमान निर्माण होईल

संदर्भ ग्रंथ-

१) जोग, रा.श्री. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड ३, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९७३.
२) तुळेपुळे, शं.गो., पाच संतकवी, सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९८४, (ति.आ.)
३) तुळेपुळे, शं. गो. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९८४.
४) मालशे, सं.गं. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड २ भाग १ व भाग २, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९८२.
५) भावे, वि.ल. महाराष्ट्र सारस्वत, पॉप्युलर, मुंबई,आ. ५वि १९६३.
६) धोंड, म. वा., (संपा.) मऱ्हाटी लावणी, मौज, मुंबई १९५६.
७) शेणोलीकर, ह. श्री., प्राचीन मराठी वाङ् मयाचे स्वरूप, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर, १९७१.
८) सहस्त्रबुद्धे, म. ना., मराठी शाहिरी वाङ् मय, ठोकळ पुणे, १९६१.
९) सरदार गं.बा., संत साहित्याची सामाजिक फलश्रुती, म. सा.प., पुणे १९७० (ति.आ.)

सत्र -६ वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने-६०
पाश्चात्य साहित्य विचार

उद्दिष्टे (Objective)

1. *पाश्चात्य साहित्याचे स्वरूप समजावून घेणे*
2. *पाश्चात्य साहित्य विचारात साहित्याच्या भाषेचे स्वरूप समजावून घेणे*
3. *साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन समजावून घेणे*
4. *साहित्याच्या आस्वादाचे सिद्धांत समजावून घेणे*

घटक – १ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचे स्वरूप

१ अनुकृती सिद्धांत : प्लेटो व अॅरिस्टॉटल

२ पाश्चात्यांनी केलेल्या काव्यव्याख्या : वर्डस्वर्थ, कोलरीज. कोर्टहॉप, एडगर अलन पो, अर्नोल्ड.

घटक -२ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची भाषा

१. रूपक, प्रतिक व प्रतिमा

२. अनेकार्थता, नियामोल्लंघन, अपरिचीतीकरण.

घटक -३ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार

१ कोलरिजचा कल्पनाशक्तीचा व चमत्कृतीशक्तीचा सिद्धांत.

२ आत्मविष्कार, जीवनभाष्य, सामाजिक बांधिलकी (मार्क्सवादी विचारासह) ही प्रयोजने.

घटक-४ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचा आस्वाद

१ अॅरिस्टॉटलच्या कॅथार्सिसचा सिद्धांत.

२ रिचर्ड्सचा प्रेरणा संतुलनाचा सिद्धांत.

सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

1. *पाश्चात्य साहित्य विचारांचा परिचय होईल*
2. *पाश्चात्य साहित्याच्या निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचाराचा परिचय होईल*
3. *पाश्चात्य साहित्याच्या आस्वाद घेण्याच्या पद्धती समजतील*

Lalita

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal'
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Comm... Tal. Vasai, Dist. Palghar

Mar6.

अभ्यासपत्रिका ६.
साहित्य आणि समाज भाग १
सत्र -५ वे तासिका ४५ श्रेयांकने ३

उद्दिष्टे (Objective)

१) साहित्य आणि समाज यांचा अनोन्य संबध तपासणे

२) महानगरीय साहित्याच्या जाणीव समजावून घेणे

३) ग्रामीण साहित्याच्या जाणीव समजावून घेणे

४) निवडक कलाकृतीच्या आधारे वाङ्मयीन प्रवृत्तीचा शोध घेणे

घटक १ साहित्य - समाज अन्योन्य संबंध (तासिका १५) श्रेयांकन १

अ) साहित्य, समाजसंस्कृती या संकल्पना व त्यांच्या परस्परसंबंधाचे स्वरुप

ब) साहित्य- समाज संबंध - तेन , मार्क्स यांचे सिद्धांत , मानवतावाद, मार्क्सवाद, स्त्रीवाद, आंबेडकरवाद यांचे स्वरूप विशेष

घटक २ महानगरी जाणिवेचे साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकन १

अ) महानगरी जाणिवेचे साहित्य संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) क्रमशः : महेश केळूसकर मनोविकास प्रकाशन, पुणे

घटक -३ ग्रामीण साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

अ) ग्रामीण साहित्य- संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) धग असतेच आसपास : कल्पना दुधाळ, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई

घटक ४ प्रकल्प अहवाल – सबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन श्रेयांकन १

सत्रान्त परीक्षा (गुण ८०)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ४. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

१) साहित्य व समाज यांच्या अनोन्य संबंधाचा परिचय होईल

२) महानगरीय व ग्रामीण जाणीवेच्या साहित्याचा व समाजाचा अनोन्य संबंध लक्षात येईल

३) निवडक कलाकृतीच्या आधारे विविध वाङ्मयीन प्रवाहाचा परिचय होईल

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये *(Outcome)*

१) शाहिरी वाङ्मयाचा परिचय होईल

२) बखर वाङ्मयाचा परिचय होईल

३) वेगवेगळ्या पंथाचे वाङ्मयाचे स्वरूप लक्षात येईल

४) वेगवेगळ्या धर्मीयांनी केलेल्या वाङ्मय निर्मितीचा परिचय होईल

५) मध्युगीन वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट होईल.

सत्र सहावे अभ्यासपत्रिका -६
साहित्य आणि समाज भाग २
(तासिका ६०) श्रेयांकने ४

उदिष्टे (Objective)

१) समाजातील सामाजिक स्थित्यातराचा आणि साहित्याचा संबंध जाणून घेणे
२) दलित साहित्याचे स्वरूप, वैशिष्ट्ये समजावून घेणे
३) स्त्रीवादी जाणीवेच्या साहित्याची वैशिष्ट्ये समजावून घेणे
४) निवडक कलाकृतीच्या आधारे वाङ्मयीन प्रवाह समजावून घेणे

घटक -१ सामाजिक स्थित्यंतरे आणि मराठी साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

अ) महाराष्ट्रातील सामाजिक स्थित्यंतरे व मराठी साहित्य – मागोवा

ब) साहित्य- समाज संबंध- १) ललित वाङ्मयातील सामाजिक जाणिवेचे स्वरूप : शरदचंद्र मुक्तिबोध, साहित्य विचार आणि समाजचिंतन. २) दलित जाणिवेचे स्वरूप - म.ना वानखेडे यांच्या लेखाधारे

घटक –२ दलित साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

अ) दलित साहित्य : संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) भाई तुम्ही कुठे आहात ! : ऋषिकेश कांबळे, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद

घटक ३ स्त्रीवादी जाणिवेचे साहित्य (तासिका१५) श्रेयांकन १

अ) स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) निवडलेल्या स्त्रीवादी कथांचा अभ्यास

१) गौरी देशपांडे – पाऊस आला मोठा (आहे हे अस आहे)

२) सानिया – दुष्काळ (अशी वेळ)

३) प्रिया तेंडूलकर – खेळ मांडियला (तिहार)

४) उर्मिला पवार – सुटे गिऱ्हाण (हातचा एक)

५) मेघना पेठे – आहे कुछ अब्र (आंधळयाच्या गायी)

६) नीरजा – महिषासुरमर्दिनी (ओल हरवलेली माती)

७) प्रज्ञा दया पवार – आईच्या नावान (मिळून साऱ्या जणी मासिक)

८) प्रतिमा जोशी – दरी (जहन्नम)

९) मनस्विनी लता रवींद्र – माझ्या जन्माची गोष्ट (ब्लॉगच या आरशा पल्याड)

१०) वंदना महाजन – निर्वाणाची स्वगते (वसा दिवाळी अंक)

घटक –४ प्रकल्प अहवाल – सबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन

Lalita

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College

साध्ये (Outcome)

१) भारतीय साहित्य विचाराचा परिचय होईल
२) भारतीय साहित्य आस्वाडची प्रक्रिया समजेल
३) भारतीय साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजनाचा परिचय होईल.

संदर्भ ग्रंथ-

१ कंगले, र.प.,(संपा.) काव्यशास्त्र, मौज प्रकाशन, मुंबई १९७४
२ कंगले, र.प.,(संपा.) रस-भाव-विचार, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ मुंबई, १९७३
४ कुलकर्णी वा.ल.,साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा, पॉप्युलर, मुंबई १९७५
५ गाडगीळ. स.रा., काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस, पुणे (सहावी आवृत्ती), २००३
६ देशपांडे, ग. त्र्यं., भारतीय साहित्यशास्त्र, पॉप्युलर, मुंबई (ति.आ.) १९८०
७ नेमाडे भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत, औरंगाबाद, १९८७
८ पाटणकर, रा. भा., सौंदर्यमीमांसा, मौज, मुंबई (ति.आ.) २००४
९ पाटणकर, वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या पद्मगंधा, पुणे, २००६.
१० पाटील, गंगाधर, समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टीक, मुंबई १९८१
११ मालशे, मिलिंद, आधुनिक, भाषा विज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन. लोकवाङ् मयगृह, मुंबई. १९९५
१२ रसाळ, सुधीर, कविता आणि प्रतिमा, मौज, मुंबई १९८२
१३ गणोरकर, प्रभा, डहाके वसंत आबाजी व इतर, (संपा.) वाङ् मयीन संज्ञा संकल्पना कोश, ग.रा. भटकळ फाऊंडेशन, मुंबई, २००१
१४ राजाध्यक्ष, विजया व इतर, (संपा.) मराठी वाङ् मयकोश, खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२
१५ साहित्यशास्त्र उदभव आणि विकास : पांडुरंग वामन काणे
१६ प्राचीन काव्यशास्त्र : र.रा. कंगले

१७ प्राचीन काव्यशास्त्र : डॉ. स.रा. गाडगीळ
१८ साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा : वा.ल कुलकर्णी
१९ भारतीय साहित्यविचार : प्रा. ब.लु. सोनार
२० भारतीय साहित्यविचार : ग.त्र्य. देशपांडे
२१ अभिनव काव्यप्रकाश : रा.श्री. जोग

Cover Page

Marathi 4

AC ______

Item No. ______

UNIVERSITY OF MUMBAI

Syllabus for Approval

Sr. No.	Heading	Particulars
1	Title of the Course	T.Y.B.A. (MARATHI)
2	Eligibility for Admission	S.Y.B.A. Pass
3	Passing Marks	40
4	Ordinances / Regulations (if any)	Nil
5	No. of Years / Semesters	01 (Two Semester)
6	Level	U.G.
7	Pattern	Semester
8	Status	Revised
9	To be implemented from Academic Year	From Academic Year 2021-22

Name & Signature of BOS Chairperson :

Name & Signature of Dean: ______

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College, Tal. Vasai, Dist Palghar

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus

(Choice Based Credit System, CBCS)

Sem. V & Sem. VI

Program: B.A.

Course: Marathi

From 2021-22

मुंबई विद्यापीठ
तृतीय वर्ष बी.ए.
मराठी
अभ्यासक्रम (CBCS)

Course Code	Core Course	No of Credits
सत्र ५ वे		
UAMAR ५०१	अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १	४
UAMAR ५०२	अभ्यासपत्रिका -५ भारतीय साहित्यविचार	४
UAMAR ५०३	अभ्यासपत्रिका ६. साहित्य आणि समाज भाग १	३
UAMAR ५०४	अभ्यासपत्रिका क्र. ७ भाषाविज्ञान	४
UAMAR ५०५	अभ्यासपत्रिका क्र. ८ आधुनिक मराठी साहित्य,	४
UAMAR ५०६	अभ्यासपत्रिका क्र. ९ भाषांतर कौशल्य	३
सत्र ६ वे		
UAMAR ६०१	अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग २	४
UAMAR ६०२	अभ्यासपत्रिका -५ पाश्चात्य साहित्यविचार	४
UAMAR ६०३	अभ्यासपत्रिका ६. साहित्य आणि समाज भाग २	३
UAMAR ६०४	अभ्यासपत्रिका क्र. ७ मराठी व्याकरण	४
UAMAR ६०५	अभ्यासपत्रिका क्र. ८ उत्तर आधुनिक मराठी साहित्य,	४
UAMAR ६०६	अभ्यासपत्रिका क्र. ९ व्यावसायिक मराठी	३

Sahyadri Shikshan Seva Mandal's Arts & Commerce College, Tal. Vasai, Dist. Palghar

I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).

अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १
सत्र - ५वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने -६०

उद्दिष्टे (Objective)

१) मध्यमयुगीन वाङ्मयीन इतिहासाचा परिचय करून देणे

२) मध्यमयुगीन कालखंडातील वाङ्मय निर्मिती प्रेरणा व सास्कृतिक पार्श्वभूमीचा उलगडा करणे

३) मध्यमयुगीन कालखंडातील वाडमयीन परंपरा, रचना प्रकार व ग्रंथकारांची माहिती करून घेणे

.४) मध्यमयुगीन कालखंडातील मराठी भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करणे

५) वारकरी संप्रदायातील प्रमुख संतकवींच्या काव्निर्मितीचे स्वरूप जाणून घेऊन त्यांची वैशिष्टे लक्षात घेणे

६) पंडिती काव्याचे स्वरूप समजावून घेणे

घटक -१ मराठी साहित्याची सुरुवात व महानुभावीयवाङ् मय

अ) मराठी साहित्याची सुरुवात - मराठी : देशीभाषा म्हणून ८, ९वे शतक परिचय , मराठीतील आद्यग्रंथ :चर्चा, शिलालेख, ताम्रपट यावरील मराठी लेखन. – थोडक्यात परिचय

ब) महानुभाव संप्रदायाची ठळक वैशिष्ट्ये : व्दैती तत्त्वज्ञान, पंचकृष्ण, चक्रधरांचे व्यक्तिमत्त्व, मराठीचा स्वीकार व आग्रह, सांकेतिक लिपी.

महानुभावीय वाङ्मय : चरित्रग्रंथ , तत्त्वज्ञानग्रंथ, सातीग्रंथ, स्फुट गद्य-पद्य-धवळे, टीकाग्रंथ, व्याकरणग्रंथ.

घटक -२ वारकरी पंथीयांचे वाङ् मय -

अ) यादवकालीन महाराष्ट्रात वारकरी पंथाची प्रस्थापना, पंढरीचा भक्तीसंप्रदाय हा महाराष्ट्रातील प्रमुख वारकरी संप्रदाय म्हणून तेराव्या शतकात धार्मिक, सामाजिक व साहित्यिक दृष्ट्या प्रभावी.

ब) ज्ञानदेव-नामदेव व त्यांच्या प्रभावळीतील इतरांचे वाङ् मय.

घटक ३ वारकरी पंथीयांचे वाङ् मय –

अ) बहामनी राजवट, एकनाथकालीन महाराष्ट्र, तमोयुग, एकनाथ, एकनाथपंचक यांचे वाङ् मय

ब) शिवकालीन महाराष्ट्र – स्वराज्य प्रेरणा. तुकाराम, तुकारामाचे शिष्य यांचे वाङ् मय

घटक ४ पंडिती काव्य-

अ) पंडिती काव्याची स्वरूपवैशिष्ट्ये, पंडिती काव्याचे गुणदोष चर्चा

ब) पंडित कवी- मुक्तेश्वर, मोरोपंत, रघुनाथ पंडित, सामराज, निरंजनमाधव, वामनपंडित, नागेश, विठ्ठल

अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग २
सत्र - ६वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने -६०

उद्दिष्टे (Objective)

१) शाहिरी वाङ्मयाचा परिचय करून घेणे-
२) इतर धर्मीयांनी केलेल्या वाङ्मयीन निर्मितीचा परिचय करून घेणे
३) वेगवेगळ्या पंथाचे वाङ्मयाचा परिचय करून घेणे
४) बखर वाङ्मय निर्मितीचा परिचय करून घेऊन त्याची ठळक वैशिष्टे जाणून घेणे
५) मध्ययुगीन कालखंडातील प्रमुख संप्रदाय व ग्रंथ निर्मिती यांचा अनुबंध स्पष्ट करणे

घटक -१ शाहिरी वाङ् मय-

अ) लावणी, पोवाडे, या काव्य प्रकारांची स्वरूप वैशिष्ट्ये.
ब) काही लावणीकार- होनाजी बाळा, रामजोशी, प्रभाकर, अनंत फंदी, परशराम या शाहिरांचा व त्यांच्या साहित्याचा परिचय.

घटक -२ महानुभाव व वारकरी यांखेरीज इतर पंथीयांचेवाङ् मय

अ) नाथ, दत्त या पंथातील वाङ् मयाचे स्वरूप.
ब) समर्थ, लिंगायत या पंथातील वाङ् मयाचे स्वरूप

घटक – ३ हिंदू धर्माखेरीज इतर धर्मियांनी केलेलीवाङ् मयनिर्मिती

अ) ख्रिस्ती धर्मियांनी केलेली वाङ् मयनिर्मिती
(ख्रिस्ती –फादर स्टीफन्स, क्रुआँ, सालंदाज, पाद्री अल्मैद)
ब) इस्लामी धर्मियांनी केलेली वाङ् मयनिर्मिती
(इस्लामी – मुंतोजी (मृत्युंजय), हुसेन अंबरखान, शेख महमंद, शहामुनी)

घटक – ४ बखर गद्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये

अ) बखरी- शिवपूर्वकालीन – महिकावतीची उर्फ माहीमची बखर, राक्षसतागडीची लढाई.
बखरी- शिवकालीन- शिवछत्रपतींचे चरित्र- कृष्णाजी अनंत सभासद, चित्रगुप्तविरचित शिवाजी महाराजांची बखर, श्री छत्रपतींची ९१ कलमी बखर – दत्तोत्रिमल वाकेनिस, मल्हार रामराव चिटणीस विरचित श्री शिवछत्रपतींचे सप्तप्रकरणात्मक चरित्र.
ब) बखरी – पेशवेकालीन- नाना फडणवीसाचे आत्मचरित्र, श्री रामदास स्वामींचे चरित्राची बखर उर्फ हनुमंत स्वामीची बखर, पेशव्यांची बखर, कृष्णाजी विनायक सोहनी, पानिपतची बखर- रघुनाथ यादव, भाऊसाहेबांची बखर-कृष्णाजी शामराव, खडर्याच्या स्वारीची बखर.

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

Lalita
I/C Principal
Sahyadri Shikshan Seva Mandal's
Arts and Commerce College
Juchandra, Naigaon (E).